

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

30.1.2023

Eduskunta
ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite Ympäristövaliokunta tiistai 31.01.2023 klo 10.00 / HE 270/2022 vp / Lausuntopyyntö
15.12.2022

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön kirjallinen asiantuntijalausunto HE 270/2022 vp hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut eduskunnan ympäristövaliokunnan lausuntopyynnön aineistoihin HE 270/2022 vp. SVK lausuu ehdotuksesta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Eduskunta on hyväksynyt 5.1.2023 uudistetun luonnonsuojelulain (76/2022), joka tulee voimaan 1. kesäkuuta 2023 alkaen. Lainsäädännön uudistaminen on edelleen käynnissä luonnonsuojelualueiden ja puistojen osalta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annettua lakia, eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annettua lakia ja eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annettua lakia sekä yhteensä 18:aa muuta lakia, joilla on perustettu kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja muita luonnonsuojelualueita vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla.

Esityksen tavoitteena on saattaa luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännökset yhdenmukaisiksi uuden luonnonsuojelulain kanssa ja saattaa rauhoitussäännökset lain tasolle. Esityksen tarkoituksena ei ole muuttaa nykyisten luonnonsuojelualueiden rajoituksia eikä tehdä merkittäviä muutoksia voimassa oleviin rauhoitussäännöksiin. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden luonnonsuojelulain kanssa.

Useimmilla kansallispuistoilla, luonnonpuistoilla ja muilla luonnonsuojelualueilla on aluekohtaisia poikkeuksia, jotka koskevat muun muassa saamelaiden alkuperäiskansaoikeuksia, paikallisten asukkaiden oikeuksia sekä puolustusvoimien toimintaa. Nämä säännökset on tarkoitettu sisällyttävä lainsäädäntöön päivitettyinä.

Luonnonsuojelualueita koskevat säädökset sisältävät säännöksiä paikallisten asukkaiden oikeuksista suojelualueilla liikkumiseen, metsästyksen, kalastukseen, marjastukseen ja sienestystyksen sekä säännöksiä muihin paikallisiin perinteisiin elinkeinoihin liittyen. Ehdotuksen tarkoituksena on lähtökohtaisesti säilyttää nämä säännökset, elleivät paikalliset olosuhteet ole muuttuneet. Tarkoituksena on säilyttää vallitseva oikeustila ja paikallisten oikeudet, sekä hallita luonnonpuistoihin kohdistuvaa ihmislähtöistä kulutusta. Ehdotuksella myös tarkennettaisiin paikallisen asukkaan määritelmää, joka on monien alueiden osalta ollut epäselvä.

Uudistetun luonnonsuojelulain (76/2022) 50§ mukaan yleiskalastusoikeudet ovat kalastuksen osalta voimassa kansallis- ja luonnonpuistoissa kalastuslain (379/2015) 7§ mukaisina.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

SVK on tyytyväinen, yleiskalastusoikeuksin tapahtuva kalastus turvataan kansallis- ja luonnonpuistoissa sekä valtion muilla luonnonsuojelualueilla 1. kesäkuuta 2023 voimaan tulevan uudistetun luonnonsuojelulain (76/2022) säädöksiin. Tämä tarkoittaa sekä maksuttomia yleiskalastusoikeuksia (onginta, pilkintä ja silakan litkaus) että viehekalastusta ikäperusteisesti valtion kalastonhoitomaksun suorittamalla. **SVK muistuttaa, että yleiskalastusoikeudet ovat nimensä mukaisesti kaikkia kansalaisia koskevia kalastusoikeuksia.**

Erityisesti luonnonpuistoissa liikkumisrajoitukset kuitenkin estävät yleiskalastusoikeuksien hyödyntämisen suurelta osin. Puistoja koskevassa tarkemmassa lainsäädännössä tulee huomioida sekä paikkakuntalaisten että ulkopaikkakuntalaisten mahdollisuus kalastuksen harjoittamiseen yleiskalastusoikeuksin kaikissa sellaisissa vesistöissä, joiden käytöstä ei aiheudu merkittävää luontoarvojen heikentymistä. Sallittujen liikkumisalueiden ja polkuverkostojen läheisyydessä sijaitsevien vesistöjen kalastuskäyttö tulee mahdollistaa säädösten osalta ympäri vuoden.

Talvella lumipeitteisenä aikana vesistöille suuntautuva liikkuminen luonnonpuistoissa esimerkiksi hiihtäen tai muissa soveltuvissa kohteissa moottoriajoneuvoilla ei aiheuta merkittävää luontoarvojen heikentymistä. Pilkkivesien äärelle pääsyä tulee talvella suosia kesäreittejä laajemmille alueille. Metsästyksen ja kalastukseen liittyvään maastossa liikkumiseen on myös ehdotuksen aiemmassa lausuntopalautteessa toivottu mahdollisuutta kulkea moottoriajoneuvolla ainakin lumipeitteiseen aikaan.

Kevon luonnonpuistoa koskevasta kalastuksesta SVK huomauttaa, ettei esitys yleiskalastusoikeuksien sallimisesta vain rajoitetulle joukolle, tässä tapauksessa kuntalaisille, ole mahdollista ja pitää esitystä sekä uuden luonnonsuojelulain, kalastuslain että myös perustuslain 6 §:n vastaisena. Kuten jo edellä on kirjattu, esittää SVK yleiskalastusoikeuksien käytön sallimista kaikille Kevon luonnonpuistossa, jossa kalastuksen ei hallituksen esityksen perusteella katsota vaarantavan alueen perustamistarkoitusta.

SVK huomauttaa, että mikäli aluekohtaiset liikkumisrajoitukset estävät pääsyn kalavesien ääreen, on niistä viestittävä selkeällä tavalla karttapohjaisilla alustoilla kuten kalastusrajoitus.fi-palvelussa ja muissa alueiden käyttöä koskevissa ohjeissa. Luonnonsuojelualueiden säädöksissä on myös muita täsmällistä tiedottamista vaativia sääntöjä, esimerkiksi kalastus voi olla kohteessa kiellettyä rannasta käsin, mutta sallittua veneestä. Yleiskalastusoikeuksien osalta sallittujen tai kiellettyjen vesien merkintä karttapohjalle selkeyttää puistojen käyttöön liittyvää ohjeistusta.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Petter Nissén (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja